Mathematics X സമാന്തരശ്രേണികൾ

6

Notes

സമാന്തരശ്രേണിയുടെ ബീജഗണിതവും ശ്രേണിയുടെ ഒരു സവിശേഷതയും ഇതിനകം മനസിലാക്കിയല്ലോ.ആദ്യപദം f ,പൊതുവ്യത്യാസം dആയാൽ ബീജഗണിതരൂപം $x_n = dn + (f-d)$ ആണ്.സമാന്തരശ്രേണിയുടെ രണ്ട് പദങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം പൊതുവ്യത്യാസത്തിന്റെ ഗുണിതവുമാണ്. അതായത് സമാന്തരശ്രേണിയുടെ രണ്ട് പദങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസത്തെ പൊതുവ്യത്യാസം കൊണ്ട് പൂർണ്ണമായി ഹരിക്കാൻ സാധിക്കും.ഇനി താഴെയുള്ള വർക്ക് ഷീറ്റ് ചെയ്യുക

- 1) ഒരു സമാന്തരശ്രേണിയുടെ ബീജഗണിതരൂപം 4n+3ആണ്.
 - a) പൊതുവൃത്യാസം എത്ര?
 - b) ഈ ശ്രേണിയുടെ രണ്ട് പദങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം 176ആകമോ?
 - c) രണ്ടാം പദത്തോട് 176കൂട്ടിയാൽ എത്രാം പദമാണ് കിട്ടുന്നത് ?
 - d) പത്താം പദത്തോട് 176കൂട്ടിയാൽ എത്രാമത്തെ പദം കിട്ടം?
- 2) x,y,zസമാന്തരശ്രേണിയിലാണ്.
 - a) y-x=k(z-x)ആയാൽ kഎത്ര?
 - b) y-x=k(x-z)ആയാൽ kഎതු?
 - c) x-y=k(x-z)ആയാൽ kഎത്ര?
 - d) $y=rac{x+y+z}{3}$ എന്ന് തെള്നിക്കുക
- 3) ഒരു സമാന്തരശ്രേണിയിലെ അഞ്ചാം പദം 24ഉം പൊതുവ്യത്യാസം 3ഉം ആയാൽ
 - a) ആദ്യപദം എത്ര?
 - b) ശ്രേണിയുടെ ബീജഗണിതം എഴുതുക
 - c) ശ്രേണിയുടെ ഏതാനം പദങ്ങൾ ക്രമത്തിലെഴുതുക
 - d) nമത്തെ പദവും n+6മത്തെ പദവും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസമെത്ര?
 - e) m+n-ാം പദവും n-ാം പദവും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസമെത്ര?

- 4) ഒരു സമാന്തരശ്രേണിയുടെ ആദ്യപദംf, പൊതുവ്യത്യാസം dആയാൽ
 - a) അഞ്ചാം പദം എത്ര?
 - b) പത്താം പദം എത്ര?
 - c) അഞ്ചാംപദത്തിന്റെ 5മടങ്ങ് പത്താം പദത്തിന്റ പത്ത് മടങ്ങിന് തുല്യമാണ്. ഈ പ്രസ്താവനയുടെ സമവാക്യരൂപം എഴുതുക
 - d) പതിനഞ്ചാം പദം എത്ര?
 - e) പതിനഞ്ച് പദങ്ങളടെ ഗുണനഫലം എത്ര?
- 5) ഒരു സമാന്തരശ്രേണിയുടെ അഞ്ചാംപദം 10ഉം പത്താം പദം 5ഉം ആയാൽ
 - a) പൊതുവൃത്യാസം എത്ര?
 - b) ആദ്യപദം എത്ര?
 - c) പതിനഞ്ചാം പദം എത്ര?
 - d) ആദ്യത്തെ പതിനഞ്ച് പദങ്ങളടെ ഗുണനഫലം എത്ര?

Mathematics X സമാന്തരശ്രേണികൾ

5

Notes

ശ്രേണികളെക്കുറിച്ച് പൊതുവായി ചർച്ച ചെയ്തകഴിഞ്ഞു.ഒരു സംഖ്യയിൽ നിന്ന് ആരംഭിക്കുകയും ഒരു പ്രത്യേക സംഖ്യ കൂട്ടിയെഴുതുകയും ചെയ്യുന്ന പ്രത്യേകതരം സംഖ്യാശ്രേണികളെ കണ്ടുകഴിഞ്ഞു.അത്തരം ശ്രേണികളാണ് സമാന്തരശ്രേണികൾ.സമാന്തരശ്രേണികളുടെ ബീജഗണിതവും ബീജഗണിതരൂപത്തിന്റെ ചില ഉപയോഗങ്ങളുമാണ് ചർച്ച ചെയ്യുന്നത്.സമാന്തരശ്രേണിയുടെ ആദ്യപദത്ത fഎന്നം, ആവർത്തിച്ച് കൂട്ടുന്ന സംഖ്യയെ പൊതുവ്യത്യാസം എന്നും വിളിക്കുന്നു.ആദ്യപദം fകൊണ്ടും പൊതുവ്യത്യാസം dകൊണ്ടും സൂചിപ്പിക്കുന്നു.ആദ്യപദത്തോട് (n-1)തവണ പൊതുവ്യത്യാസം കൂട്ടുമ്പോൾ nമത്തേ പദം കിട്ടം. $x_n = f + (n-1) \times d$ എന്നെഴുതാം. മറ്റൊരു തരത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ $x_n = dn + (f-d)$ ആണ്.

- 1) ഒരു സമാന്തരശ്രേണിയുടെ ആദ്യപദം 2, പൊതുവ്യത്യാസം 3ആയാൽ
 - a) ശ്രേണി എഴുതുക
 - b) ആദ്യപദത്തോട് എത്ര തവണ പൊതുവ്യത്യാസമായ3ക്ട്ടമ്പോൾ 25മത്തെ പദം കി്ട്ടം?
 - c) ഈ ശ്രേണിയുടെ ഇതുപത്തിയഞ്ചാം പദം എത്ര?
 - d) ഈ ശ്രേണിയുടെ ബീജഗണിതരൂപം എഴുതുക
 - 2) $1,5,9,13\cdots$ എന്ന സമാന്തരശ്രേണി പരിഗണിക്കുക
 - a) ഈ ശ്രേണിയുടെ പൊതുവ്യത്യാസം എത്ര?
 - b) പത്താംപദം കിട്ടാൻ 1നോട് എത്ര തവണ പൊതുവ്യത്യാസം കൂട്ടണം ?
 - c) ആദ്യപദമായ 1നോട് എത്ര തവണ 3ക്ഷട്ടിയാൽ nമത്തെ പദം കി്ട്ടം?
 - d) ഈ ശ്രേണിയുടെ ബീജഗണിതം എഴുതുക .
 - 3) ഒരു സമാന്തരശ്രേണിയുടെ ബീജഗണിതര്രുപം 3n+7ആണ്.
 - a) ശ്രേണി എഴുതുക
 - b) ശ്രേണിയുടെ ഇരുപതാം പദം എത്ര?
 - c) അഞ്ചാം പദത്തോട് എത്ര കൂട്ടിയാൽ പത്താം പദം കിട്ടം?
 - 4) ഒരു സമാന്തരശ്രേണിയുടെ ബീജഗണിതം $\frac{1}{2}n+3$ ആണ്.
 - a) nന്റെ ഏറ്റവും ചെറിയ ഏത് വിലയ്ക്കാണ് ആദ്യത്തെ എണ്ണൽസംഖ്യാപദം കിട്ടുന്നത് $oldsymbol{?}$
 - b) എണ്ണൽസംഖ്യാപദങ്ങളുടെ ശ്രേണി എഴുതുക
 - c) എണ്ണൽ സംഖ്യാപദങ്ങൾ മറ്റൊരു സമാന്തരശ്രേമി രൂപീകരിക്കുന്നു. ഈ ശ്രേണിയുടെ ബീജഗണിതരൂപം എഴുതുക
 - d) ഏറ്റവും വലിയ രണ്ടക്കമുള്ള സംഖ്യാപദം ഏത്?
 - e) 100ൽ താഴെ എത്ര എണ്ണൽസംഖ്യാപദങ്ങളണ്ട് ?

- 5) $rac{1}{7},rac{2}{7},rac{3}{7}\cdots$ എന്നത് ഒരു സമാന്തരശ്രേണിയാണ് .
 - a) ശ്രേണിയുടെ n മത്തെ പദം എത്ര?
 - b) nന്റെ ഏത് വിലയ്ക്കാണ് ആദ്യത്തെ എണ്ണൽസംഖ്യാപദം കിട്ടുന്നത് ?
 - c) എത്രാമത്തെ സ്ഥാനത്താണ് 100ഒരു പദമായി വരുന്നത് ?
 - d) 100ൽ താഴെ ഈ ശ്രേണിയിൽ എത്ര എണ്ണൽസംഖ്യാപദങ്ങൾ ഉണ്ടാകും ?

Mathematics X Arithmetic Sequences

4

Notes

 $1, 2, 3, 4 \cdots$ എന്ന സംഖ്യകളാണ് എണ്ണൽ സംഖ്യകൾ. ഈ ശ്രേണിയെ എണ്ണൽ സംഖ്യാശ്രേണി എന്ന് വിളിക്കാം.എണ്ണൽ സംഖ്യകളെ ചില ഗണിതക്രീയകളിലൂടെ ചേർത്ത് നമുക്ക് വേറെയും ശ്രേണികളണ്ടാക്കാം. ഇവിടെ ചർച്ചചെയ്യന്ന എല്ലാ ശ്രേണികൾക്കം എണ്ണൽ സംഖ്യകളുമായി കൃത്യമായ ഒരു ബന്ധം ഉണ്ടായിരിക്കും. ഈ ബന്ധം തിരിച്ചറിഞ്ഞാൽ നമ്പക്ക് ശ്രേണിയെ കൂടുതൽ നന്നായി പഠിക്കാൻ സാധിക്കം. ശ്രേണിയിലെ പദങ്ങൾക്ക് എണ്ണൽ ബന്ധത്തിന്റെ സംഖ്യകളമായുള്ള ബീജഗണിത പ്രസ്താവനയാണ് ശ്രേണിയുടെ ബീജഗണിതരൂപം എന്ന് അറിയപ്പെടുന്നത്.

Worksheet4

- a) 1,2,3···എന്നീ സംഖ്യകൾ ഓരോന്നിനെയും 3കൊണ്ട് ഇണിച്ച് 2കൂട്ടി ശ്രേണി എഴുതുക.
 - b) ഈ ശ്രേണിയുടെ പത്താമത്തെ പദം എത്രയാണ്?
 - c) 32ഈ ശ്രേണിയുടെ എത്രാമത്തെ പദമാണ് ?
 - d) 100ൽ താഴെ ഈ ശ്രേണിയ്ക്ക് എത്ര പദങ്ങളണ്ടാകം ?
- $1,2,3,4\cdots$ എന്ന സംഖ്യകൾ ഓരോന്നിന്റെയും വർഗ്ഗത്തോട് 1കൂട്ടി ശ്രേണി എഴുതുക
 - b) ഈ ശ്രേണിയുടെ ഇരുപതാമത്തെ പദം എത്രയാണ്?
 - c) ഈ ശ്രേണിയുടെ ആദ്യത്തെ മൂന്നക്കസംഖ്യാപദം ഏതാണ് ?
 - d) 100ൽ താഴെ ഈ ശ്രേണിയിൽ എത്ര പദങ്ങളുണ്ടായിരിക്കും ?

- e) ഈ ശ്രേണിയുടെ nമത്തെ പദം എത്രയാണ് ?
- a) 3ൽ നിന്നം തുടങ്ങി 2വീതം തുടർച്ചയായി കൂട്ടി കിട്ടന്ന സംഖ്യാശ്രേണി എഴുതുക
 - b) ഈ ശ്രേണിയിൽ മൂന്നിനോട് എത്ര \underline{a} ട്ടുമ്പോഴാണ് 17കിട്ടുന്നത് ?
 - c) 17ഈ ശ്രേണിയുടെ എത്രാമത്തെ പദമാണ് ?
 - d) 3നോട് എത്ര പ്രാവശ്യം 2കൂട്ടിയാൽ nമത്തെ പദം കിട്ടം?
 - e) ഈ ശ്രേണിയുടെ n-ാം പദം 2n+1ആണെന്ന് കാണിക്കുക
- 4) a) ആദ്യത്തെ പദം 5ഉം ആവർത്തിച്ച് കൂട്ടുന്ന സംഖ്യ 3ഉം ആയ സംഖ്യാശ്രേണി എഴുതുക
 - b) ആദ്യപദത്തോട് എത്ര തവണ 3കൂട്ടിയാൽ പത്താമത്തെ പദം കിട്ടം?
 - c) ഈ ശ്രേണിയുടെ പത്താമത്തെ പദം എത്രയാണ്?
 - d) ഈ ശ്രേണിയുടെ ബീജഗണിതം അഥവാn-ാം പദം എഴുതുക
- 5) a) 5കൊണ്ട് ഹരിച്ചാൽ 1ശിഷ്ടം വരുന്ന സംഖൃകളുടെ ശ്രേണി എഴുതുക
 - b) ഈ ശ്രേണിയെ മറ്റ് രണ്ട് രീതിയിൽ കൂടി വിശദീകരിക്കുക (03as:നസ്രിന്റെയും റിസ് വാന്റെയും അഭിപ്രായങ്ങൾ വായിച്ചനോക്കുക)
 - c) ഈ ശ്രേണിയുടെ ബീജഗണിതരൂപം എഴുതുക
 - d) ബീജഗണിതരൂപം ഉപയോഗിച്ച് ശ്രേണിയുടെ പത്താമത്തെ പദം എഴുതുക

Mathematics X Arithmetic Sequences

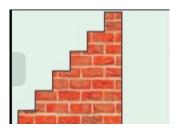
3

Notes

- \star If a polygon has n sides its angle sum will be $(n-2)\times180^{\circ}$
- * If sides and angles of a polygon are equal it will be a regular polygon.
- * A sequence can be described more than one way. It depends on how we see the relation among the terms.

Worksheet3

- a) Draw the sequence of equilateral triangle, square , regular pentagon, regular hexagon · · · .
 - b) Write the interior angle sum as a sequence
 - c) Write the sequence of one interior angle
 - d) Write the measure of exterior angle as a sequence
- 2) Look at the picture given below

The height from the floor to the first step is $10\,\mathrm{cm}$. The heights of subsequent steps is $5\,\mathrm{cm}$

- a) Write the sequence of heights attained by a boy while moving up through the steps
- b) What will be the height from the floor when the boy reaches the fifth step?
- c) The boy reaches the last step which is 20 th from the floor. What is the height from the floor at this position?
- d) The starts moving down from $20\,\mathrm{th}$ step. Write the sequence of heights
- 3) Let us think about a puzzle.

There are two electonic devices on the table. The device ${\cal A}$ makes BEEP sound in every 1 minute.

The device B makes BEEP sound in every 62 seconds.

Both of the devices beeped at 10 O'clock.

The times of beeping the first device is written as a sequence below

$$10:01:00,10:02:00,10:03:00,10:04:00\cdots$$

- a) Write the sequence of the beeping time of the second device
- b) What is the nearest time at which the devices beeped together after $10\,$ O'clock
- 4) On a day teacher wrote a sequence in the blackboard.

$$1, 6, 11, 16, 21, 26 \cdots$$

The teacher described this sequence as: 'it is the sequence of numbers having $1\ {\rm or}\ 6$ in one's place'.

- a) Nasrin, a brilliant student said. It is the sequence of numbers starting from 1 and adding 5repeatedly. If you can agree with this, write the three more terms of this sequence using this opinion
- b) Riswan, another student said, it is 4 less than a multiple of 5. If you can agree with this write the tenth term of this sequence .
- c) We can see both statements are true. How many terms are there below $100\ \mathrm{in}$ this sequence?
- d) What is the $20\ \mathrm{th}\ \mathrm{term}$ of this sequence ?
- e) Write the algebraic expression of the n th term of this sequence.
- 5) Look at the sequence

$$1, 4, 9, 16, 25 \cdots$$

These numbers can be written as

$$1^2, 2^2, 3^2 \cdots$$

.

- a) What is the remainder obtained by dividing $1^2, 2^2, 3^2$ by 3
- b) What is the sum of the remainders obtained by dividing $1^2, 2^2, 3^2 \cdot \cdot \cdot 10^2$ by 3
- c) What is the sum of the remainders obtained by dividing $1^2, 2^2, 3^2 \cdots 100^2$ by 3
- d) Can a perfect square be a term of the sequence $2, 5, 8, 11 \cdots$. How can you realize this ?

Mathematics X Arithmetic Sequences

1

ഒന്നാംതിയതിയിലെ ക്ലാസിൽ പങ്കെടുത്തല്ലോ.ഈ ക്ലാസിൽ അദ്ധ്യാപകൻ അവതരിപ്പിച്ച പാഠഭാഗത്തുനിന്നും ചില ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഉത്തരമെഴുതി നിങ്ങളുടെ ഗ്രൂപ്പിലിടുക. അഭിപ്രായം പറയാനും സംശയനിവാരണത്തിനും ടീച്ചറുണ്ടാകും. താഴെയുള്ള കറിപ്പ് വായിച്ചിട്ടുവേണം ഉത്തരമെഴതാൻ

കുറിപ്പ്

- * 1,2,3 · · · എന്ന ക്രമത്തിലുള്ള സംഖ്യകളാണ് എണ്ണൽസംഖ്യകൾ. എല്ലാ സംഖ്യാശ്രേണികളും രൂപം കൊള്ളുന്നത് എണ്ണൽസംഖ്യകളിൽ നിന്നാണ്
- * സംഖ്യാശ്രേണികൾ ത്രപം കൊള്ളുന്ന പലതരം സാഹചര്യങ്ങളുണ്ട് . ജ്യാമിതീയരൂപങ്ങളിൽ നിന്നം ചിത്രപാറ്റേണകളിൽ നിന്നുമൊക്കെ സംഖ്യാശ്രേണികൾ ത്രപീകരിക്കാം.
- * സംഖ്യാശ്രേണി രൂപം കൊള്ളുന്നത് ഒരു പ്രത്യേക നിയമത്തിൽ നിന്നായിരിക്കും. ഈ നിയമം തിരിച്ചറിയുന്നതാണ് ശ്രേണീപഠനത്തിൽ ഏറെ പ്രയോജനം ചെയ്യുന്നത്.

വർക്ക്ഷീറ്റ് 2

- 1) ഒറ്റയുടെ സ്ഥാനത്ത് 0വരുന്ന $10, 20, 30 \cdots$ എന്ന സംഖ്യാശ്രേണി കണ്ടല്ലോ? ഇതുപോലെ
 - a) ഒറ്റയുടെ സ്ഥാനത്ത് 1വരുന്ന സംഖ്യാശ്രേണി എഴുതുക
 - b) ഈ സംഖ്യാശ്രേണിയിലെ ഏറ്റവും വലിയ രണ്ടക്കസംഖ്യ ഏത് ?
 - c) ഈ ശ്രേണിയിലെ ഏറ്റവും ചെറിയ മൂന്നക്കസംഖ്യ ഏതാണ് ?
 - d) ഏത് സംഖ്യ ആവർത്തിച്ച് കൂട്ടിയാണ് ഈ ക്രേണി എഴുതിയിരി്ക്കുന്നത്

ഉത്തരങ്ങൾ

- a) $1.11, 21, 31 \cdots$
- b) 91
- c) 101
- **d)** 10
- 6 വരു സാലുകിൽ 6 എന്നീ സംഖ്യകൾ 6 വരു സംഖ്യകൾ $1,6,11,16\cdots$ എന്നിവയാണല്ലോ
 - a) ഈ സംഖ്യാശ്രേണിയുടെ തുടർന്നവരുന്ന അഞ്ച് പദങ്ങൾ കൂടി എഴുതുക
 - b) ഈ ശ്രേണിയിലെ ഏറ്റവും വലിയ മൂന്നക്കസംഖ്യ ഏതാണ് ?
 - c) 100ൽ താഴെ ഈ ശ്രേണിയിൽ എത്ര സംഖ്യകൾ ഉണ്ടെന്ന് എണ്ണിപ്പറയാമോ?
 - d) എണ്ണാതെ പറയാൻ സാധ്യമാണോ? എങ്ങനെ?

ഉത്തരങ്ങൾ

- a) 21, 26, 31, 36, 41
- b) 996
- c) 20
- d) പത്ത് വരെ രണ്ടെണ്ണമുണ്ട് . അതിനാൽ നൂറ് വരെ 2 imes 10 = 20
- 3) 3കൊണ്ട് ഹരിച്ചാൽ ശിഷ്ടം 1വരുന്ന സംഖ്യകൾ പരിഗണിക്കുക
 - a) ഈ സംഖൃകളുടെ ശ്രേണി എഴുതുക
 - b) ഈ ശ്രേണിയിലെ ഏറ്റവും ചെറിയ രണ്ടക്കസംഖ്യ ഏത് ?
 - c) 25വരെ ഈ ശ്രേണിയിൽ എത്ര സംഖ്യകൾ ഉണ്ടാകം ?
 - d) ഒരു സംഖ്യയെ 3കൊണ്ട് ഹരിച്ചാൽ ഏതൊക്കെ സംഖ്യകളാണ് ശിഷ്ടമായി വരാവുന്നത്?

ഉത്തരങ്ങൾ

- a) $1, 4, 7, 10 \cdots$
- **b)** 10
- c) 9എണ്ണം.എണ്ണി നോക്കി ഉറപ്പാക്കുക
- d) 0, 1, 2
- 4) സമചതുരങ്ങളുടെ ശ്രേണി കണ്ടല്ലോ?

- a) ഇതുപോലെ വശങ്ങൾ 1 സെന്റീമീറ്റർ , 2സെന്റീമീറ്റർ , 3 സെന്റീമീറ്റർ എന്നിങ്ങനെയുള്ള സമളജത്രികോണങ്ങളുടെ ശ്രേണി വരക്കുക(ഏകദേശം)
- b) ഈ ത്രികോണങ്ങളുടെ ചുറ്റളവുകളുടെ ശ്രേണി എഴുതുക
- c) 10തൊട്ടുതാഴെ ചുറ്റളവുള്ള ത്രികോണത്തിന്റെ വശം എത്രയാണ് ?
- d) 100ന് തൊട്ടുതാഴെ ചുറ്റളവുള്ള ത്രികോണത്തിന്റെ വശം എത്രയാണ് ?

ഉത്തരങ്ങൾ

- a) സ്വയം വരക്കുക
- b) $3, 6, 9 \cdots$
- c) 3സെ.മീറ്റർ
- d) 33സെന്റീമീറ്റർ
- 5) 1മുതൽ10വരെയുള്ള എണ്ണൽസംഖ്യകൾ ഓരോന്നിനെയും 3കൊണ്ട് ഹരിച്ചാൽ കിട്ടുന്ന ശിഷ്ടങ്ങൾ ശ്രേണിയായി എഴുതുക.

- a) ശിഷ്ടങ്ങളുടെ തുക എത്ര?
- b) 1മുതൽ10വരെയുള്ള എണ്ണൽസംഖ്യകൾ ഓരോന്നിനെയും 4കൊണ്ട് ഹരിച്ചാൽ കിട്ടുന്ന ശിഷ്ടങ്ങൾ ശ്രേണിയായി എഴുതുക. ശിഷ്ടങ്ങളുടെ തുകയെത്ര?
- c) 1മുതൽ100വരെയുള്ള എണ്ണൽസംഖ്യകൾ ഓരോന്നിനെയും 3കൊണ്ട് ഹരിച്ചാൽ കിട്ടുന്ന ശിഷ്ടങ്ങളുടെ ഇക എത്രയാണ് ?

ഉത്തരങ്ങൾ

- a) 1, 2, 0, 1, 2, 0, 1, 2, 0, 1. തുക = 10
- b) 1, 2, 3, 0, 1, 2, 3, 0, 1, 2කුළු= 15
- c) $1, 2, 0, 1, 2, 0 \cdots$ $200 = 33 \times 3 + 1 = 100$

Mathematics X Arithmetic Sequences

1

പുതിയ കാഴ്ചകൾ കാണാനം കാഴ്ചപ്പാടുകൾ രൂപീകരിക്കാനം വെമ്പുന്ന കാലം. പത്താംക്ലാസിലെ സമാന്തരശ്രേണി തുടങ്ങുമ്പോൾ ഒരു പ്രതീക്ഷയുണ്ട് . മറ്റൊരാളുടെ സഹായമില്ലാതെ ആഗ്രഹിക്കുന്ന ഒരു കട്ടിക്ക് കണക്ക് പഠിക്കാൻ പറ്റുമെന്ന പ്രതീക്ഷ.കൂടുതലൊന്നം എഴുതാതെ വർക്ക്ഷീറ്റുകളിലേയ്ക്ക് കടക്കുകയാണ്.

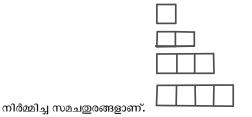
നിർദ്ദേശങ്ങൾ

- വിക്യേഴ്സ് ചാനലിലെ ക്ലാസുകൾ കൃത്യമായി കാണക
- പർക്ക്ഷീറ്റിൽ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന ചോദ്യങ്ങൾ വായിച്ച് സ്വന്തമായി ഉത്തരമെഴുതുക
- സംശയങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ ക്ലാസ് ഗ്രൂപ്പിൽ കണക്ക് ടീച്ചറിനോട് ചോദിക്കുക.
- സംശയങ്ങൾ എഴുതി ഫോട്ടോ അയക്കുകയോ വോയ്സ് അയക്കുകയോ ചെയ്യുക. ഗ്രൂപ്പിൽ തന്നെയാണ് അയക്കേണ്ടത്.

വർക്ക്ഷീറ്റ് 1

- 1) $2,4,6,8\cdots$ എന്ന് തുടരുന്ന സംഖ്യാക്രമം(സംഖ്യാശ്രേണി)യിൽ
 - a) അടുത്ത രണ്ട് സംഖ്യകൾ(പദങ്ങൾ)<u>ക</u>ടി എഴുതുക
 - b) ഈ ശ്രേണിയുടെ ഏറ്റവും ചെറിയ രണ്ടക്കസംഖ്യാപദം ഏതാണ് ?
 - c) ഈ ശ്രേണിയുടെ ഏറ്റവും വലിയ രണ്ടക്കസംഖ്യാപദം എഴുതുക
 - d) ഈ ശ്രേണിയിലെ ഏതെങ്കിലും രണ്ട് പദങ്ങൾ കൂട്ടിയാൽ 75കിട്ടുമോ? എത്തകൊണ്ട് ?
- 2) $1,3,5,7\cdots$ എന്ന് തുടരുന്ന സംഖ്യാശ്രേണിയിൽ
 - a) അടുത്ത രണ്ട് പദങ്ങൾ കൂടി എഴുതുക
 - b) ഈ ശ്രേണിയുടെ ഏറ്റവും ചെറിയ രണ്ടക്കസംഖ്യാപദം ഏതാണ് ?
 - c) ഈ ശ്രേണിയുടെ ഏറ്റവും വലിയ രണ്ടക്കസംഖ്യാപദം എഴുതുക
 - d) ഈ ശ്രേണിയിലെ ഏതെങ്കിലും 1 രണ്ട് പദങ്ങൾ കൂട്ടിയാൽ 75കിട്ടുമോ? 1 എന്തുകൊണ്ട് ?

- a) ഒറ്റയുടെ സ്ഥാനത്ത് 1വരുന്ന സംഖ്യകളുടെ ശ്രേണി എഴുതുക
 - b) ഈ ശ്രേണിയുടെ ഏറ്റവും വലിയ രണ്ടക്കസംഖ്യാപദം ഏതാണ് ?
 - c) 100ൽ താഴെ ഇത്തരം എത്ര സംഖ്യകളുണ്ടെന്ന് പറയാമോ?
- 4) ചിത്രം നോക്കുക.തീപ്പെട്ടിക്കമ്പുകൾ കൊണ്ട്

- a) ഓരോ വരിയിലുമുള്ള സമചതുരങ്ങളുടെ എണ്ണം ശ്രേണിയായി എഴുതുക
- b) ഓരോ വരിയിലുമുള്ള തീപ്പെട്ടിക്കമ്പുകളുടെ എണ്ണം ശ്രേണിയായി എഴുതുക
- c) അടുത്തവരി നിർമ്മിക്കാൻ എത്ര തീപ്പെട്ടിക്കമ്പുകൾ വേണം.
- 5) $1,4.9,16\cdots$ എന്ന ശ്രേണി എഴുതുന്നതിനായി ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്ന നിയമം തിരിച്ചറിഞ്ഞ്
 - a) അടുത്ത മൂന്ന് പദങ്ങൾ എഴുതുക
 - b) ഈ ശ്രേണിയുടെ പത്താമത്തെ പദം എഴുതുക
 - c) 900ഈ ശ്രേണിയിലെ പദമാണോ? ആണെങ്കിൽ എത്രാമത്തെ പദമാണ്?
 - d) 1000ഈ ശ്രേണിയുടെ പദമാണോ? എന്തുകൊണ്ട് ?
- 6) വളരെ പ്രസിദ്ധമായ ഒരു സംഖ്യാശ്രേണിയുണ്ട് .ഫിബോനാച്ചി ശ്രേണി എന്ന് അറിയപ്പെടുന്നം. ശ്രേണി താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്നു

 $1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21 \cdots$

ഈ ശ്രേണിയുടെ നിയമം കണ്ടെത്താൻ കഴിയുന്നണ്ടോ?എങ്കിൽ

- a) അടുത്ത രണ്ട് പദങ്ങൾ എഴുതുക
- b) ഈ ശ്രേണിയുടെ ഏറ്റവും വലിയ രണ്ടക്കസംഖ്യ ഏത് ?

Mathematics X സമാന്തരശ്രേണികൾ

7

Notes

ശ്രേണിയെ കൂടുതൽ മനസിലാക്കാൻ അതിന്റെ ബീജഗണിതര്രപം ആവശ്യമാണ്.ആദ്യപദം f,പൊതുവ്യത്യാസം dആയാൽ $x_n=dn+(f-d)$ എന്നെഴുതാമല്ലോ.കൂടാതെ രണ്ട് പദങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം പൊതുവ്യത്യാസത്തിന്റെ ഗുണിതവുമാണ്.പിന്നെ തിരിച്ചറിഞ്ഞ മറ്റൊൽ കാര്യമുണ്ട് . എണ്ണൽ സംഖ്യകളാണ് ശ്രേണിയിലെ പദങ്ങളെങ്കിൽ പദങ്ങളെ പൊതുവ്യത്യാസം കൊണ്ട് ഹരിച്ചാൽ ഒരേ ശിഷുമായിരിക്കും കിട്ടുന്നത്. ഇനി വർക്ക് ഷീറ്റ് ചെയ്യക

- 1) $1, 8, 15, 22 \cdots$ എന്ന സമാന്തരശ്രേണി പരിഗണിക്കുക
 - a) പൊതുവൃത്യാസം എത്ര?
 - b) പദങ്ങളെ പൊതുവൃത്യാസം കൊണ്ട് ഹരിച്ചാൽ ശിഷ്ടമെത്ര?
 - c) ഈ ശ്രേണിയുടെ ആദ്യത്തെ മൂന്നക്കസംഖ്യാപദം ഏത് ?
 - d) ശ്രേണിയുടെ ബീജഗണിതരൂപം എഴുതുക
 - e) 100ൽ താഴെ ഈ ശ്രേണിയിൽ എത്ര പദങ്ങളണ്ട് ?
- 2) ഒരു സമാന്തരശ്രേണിയുടെ ബീജഗണിതരൂപം 7n+3ആണ്.
 - a) പൊതുവൃത്യാസം എത്ര?
 - b) ആദ്യപദം എത്ര?
 - c) 171ഈ ശ്രേണിയുടെ എത്രാമത്തെ പദമാണ് ?
 - d) 248ഈ ശ്രേണിയുടെ എത്രാമത്തെ പദമാണ്
 - e) 171മുതൽ 248വരെ ശ്രേണി പദങ്ങളണ്ട്
- 3) $x-1,x,x+1,x+2\cdots$ എന്നത് ഒരു സമാന്തരശ്രേണിയാണ് .
 - a) ഈ ശ്രേണിയുടെ പൊതുവൃത്യാസം എത്രയാണ് ?
 - b) ഈ ശ്രേണിയുടെ ബീജഗണിതരൂപം എഴുതുക
 - c) ശ്രേണിയുടെ ഏതാനം പദങ്ങൾ കൂടി എഴുതുക
 - d) ഈ ശ്രേണിയുടെ ഒന്നാമത്തെയും മൂന്നാമത്തെയും പദങ്ങളുടെ ഇണനഫലം 15ആയാൽ ആദ്യപദം എത്രയാണ് ?

- 4) $97, 94, 91 \cdots$ എന്ന സമാന്തരശ്രേണി പരിഗണിക്കുക
 - a) പൊതുവൃത്യാസം എത്ര?
 - b) ശ്രേണിുടെ ബീജഗണിതം എഴുതുക
 - c) ഈ ശ്രേണിയുടെ ഏറ്റവും ചെറിയ അധിസംഖ്യാപദം ഏത് ?
 - d) എത്ര അധിസംഖ്യാപദങ്ങൾ ഈ ശ്രേണിയിലുണ്ടാകം ?
- 5) $-48, -44, -40 \cdots$ എന്ന സംഖ്യാശ്രേണി പരിഗണിക്കുക
 - a) ഈ ശ്രേണിയുടെ പൊതുവൃത്യാസം എത്ര?
 - b) ശ്രേണിയുടെ ബീജഗണിതരൂപം എഴുതുക
 - c) ഈ ശ്രേണിയുടെ എത്രാം പദമാണ് 0?
 - d) ഈ ശ്രേണിയിൽ എത്ര ന്യുനസംഖ്യാപദങ്ങളുണ്ടാകം ?

Mathematics X സമാന്തരശ്രേണികൾ

10

Notes

a) തുടർന്ന്,

ഒരു സമാന്തരശ്രേണിയിലെ നിശ്ചിത എണ്ണം പദങ്ങളുടെ തുക കണക്കാക്കാം. തുക കാണന്നതിനുള്ള ഏറ്റവും നല്ല രീതി ജോടി ചേർക്കലാണ്.

5,8,11,14,17,20എന്ന ശ്രേണിയിൽ (5,20),(8,17),(11,14)എന്നിങ്ങനെ ജോടിയാക്കി തുക കാണാം. ജോടിയിലെ സംഖ്യകളുടെ തുക 25ആണല്ലോ. ശ്രേണിയിലെ പദങ്ങളുടെ തുക $25\times 3=75$.

തുക $=(5+20) imes rac{6}{2}$ എന്നെഴുതാം. ആദ്യപദത്തിന്റെയും അവസാന പദത്തിന്റെയും തുകയെ പദങ്ങളുടെ എണ്ണത്തിന്റെ പകുതികൊണ്ട് ഗുണിച്ചാൽ പദങ്ങളുടെ തുക കിട്ടുന്നു.

b) 5, 8, 11, 14, 17എന്ന ശ്രേണിയെടുക്കാം. ഇവിടെ 5 പദങ്ങളാണുള്ളത് . ജോടിയാക്കിയാൽ നടുവിലെ പദം ജോടിയില്ലാതാകും.

തുക 22ആയ രണ്ട് ജോടികളും പിന്നെ നടുവിലുള്ള 11 എന്ന പദവും ഉണ്ടാകം. ജോടിത്തുകയുടെ പകതിയാണ് നടുവിലുള്ളത് എന്ന് അറിയാമല്ലോ.

$$sum = (5 + 17) \times 2 + 11$$

$$= (5 + 17) \times 2 + \frac{22}{2}$$

$$= 22 \times 2 + \frac{22}{2}$$

$$= 22(2 + \frac{1}{2})$$

$$= 22 \times \frac{5}{2}$$

ഇക=
$$(5+17) \times \frac{5}{2}$$

ആദ്യപദം x_1 , അവസാനപദം x_n ആയാൽ ഇക $=(x_1+x_n) imes rac{n}{2}$ ആണ്.

- 1) $11, 15, 19 \cdots 327$ എന്നത് ഒരു സമാന്തരശ്രേണി
 - a) ബീജഗണിതരൂപം എഴുതുക
 - b) ഈ ശ്രേണിയിൽ എത്ര പദങ്ങളുണ്ട്
 - c) പദങ്ങളുടെ തുക കണക്കാക്കുക
 - d) ഈ ശ്രേണിയുടെ ഏതെങ്കിലും 25പദങ്ങളുടെ തുക 2020ആകുമോ? എന്തുകൊണ്ട് ?

- 2) 4കൊണ്ട് ഹരിച്ചാൽ ശിഷ്ടം 3വരുന്ന സംഖ്യകളടെ ശ്രേണി പരിഗണിക്കുക
 - a) ഈ ശ്രേണി എഴുതുക
 - b) ശ്രേണിയുടെ ബീജഗണിതരൂപം എഴുതുക
 - c) 100ന് തൊട്ടതാഴെയുള്ള ഈ ശ്രേണിയുടെ പദമെത്ര?
 - d) 100ൽ താഴെ ഈ ശ്രേണിയിൽ എത്ര പദങ്ങളണ്ട് ?
 - e) നൂറിൽ താഴെയുള്ള പദങ്ങളുടെ തുക കണക്കാക്കുക
- 3) ഒരു സമാന്തരശ്രേണിയുടെ പത്താമത്തെ പദം 36ആണ്.
 - a) ആദ്യപദത്തിന്റെയും പത്തൊൻപതാം പദത്തിന്റെയും ഇകയെത്ര?
 - b) ആദ്യത്തെ 19പദങ്ങളുടെ തുക കണക്കാക്കുക
 - c) ഈ ശ്രേണിയുടെ പൊതുവ്യത്യാസം 3ആയാൽ ആദ്യപദം എത്ര?
 - d) ശ്രേണിയുടെ ബീജഗണിതരൂപം എഴുതുക
- 4) ഒരു സമാന്തരശ്രേണിയുടെ ആദ്യപദം 7ആണ്. ഈ ശ്രേണിയുടെ ഒന്നിടവിട്ടുള്ള പദങ്ങൾ $17,27,37\cdots$ ആയാൽ
 - a) പൊതുവൃത്യാസം എത്ര?
 - b) ശ്രേണിയുടെ ബീജഗണിതരൂപം എഴുതുക
 - c) 100ന് തൊട്ടതാഴെയുള്ള പദമേത്
 - d) 100ൽ താഴെ എത്ര പദമുണ്ട് ?
 - e) നൂറിൽ താഴെയുള്ള പദങ്ങളുടെ തുക കണക്കാക്കുക
- 5) താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന തരത്തിൽ ശ്രേണിയെഴുതി ക്രീയചെയ്യക
 - a) ആദ്യപദം 2, പൊതുവ്യത്യാസം 4ആയ സമന്തരശ്രേണി എഴുതി ആദ്യത്തെ 2പദങ്ങളുടെ തുക കാണക
 - b) ആദ്യപദം 3, പൊതുവൃത്യാസം 6ആയ സമന്തരശ്രേണി എഴുതി ആദ്യത്തെ 3പദങ്ങളുടെ തുക
 - c) ആദ്യപദം 4, പൊതുവൃത്യാസം 8ആയ സമന്തരശ്രേണി എഴുതി ആദ്യത്തെ 4പദങ്ങളുടെ തുക കാണക
 - d) ആദ്യപദം 5, പൊതുവ്യത്യാസം 10ആയ സമന്തരശ്രേണി എഴുതി ആദ്യത്തെ 5പദങ്ങളുടെ തുക കാണക
 - e) ഒരു സമാന്തരശ്രേണിയുടെ ആദ്യപദം n, പൊതുവൃത്യാസം 2nആയാൽ ആദ്യത്തെ nപദങ്ങളുടെ തുക n^3 എന്ന് തെളിയിക്കുക

Mathematics X സമാന്തരശ്രേണികൾ

9

Notes

എട്ടാമത്തെ വർക്ക്ഷീറ്റിന്റെ തുടർച്ചയാണ് ഇത്. സമാന്തരശ്രേണിയുടെ നിശ്ചിത സ്ഥാനങ്ങളിലെ പദങ്ങൾ തന്നിട്ട് മറ്റ് പദങ്ങളും ബീജഗണിതരൂപവും കണക്കാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് ഇവ.

- 1) ഒരു സമാന്തരശ്രേണിയുടെ പതിമൂന്നാംപദം 48,പതിനേഴാം പദം 64ആയാൽ
 - a) പൊതുവൃത്യാസം എത്ര?
 - b) പതിനഞ്ചാം പദം എത്ര?
 - c) ഈ ശ്രേണിയുടെ ആദ്യപദം കണക്കാക്കുക
 - d) ശ്രേണിയുടെ ബീജഗണിതരൂപം എഴുതുക
 - e) ആദ്യം മുതൽ തുടർച്ചയായ പദങ്ങളുടെ ഗുണനഫലം എത്ര?
- 2) ആദ്യപദം $\frac{1}{3}$,പൊതുവൃത്യാസം $\frac{1}{6}$ ആയാൽ
 - a) ശ്രേണിയുടെ ബീജഗണിതരൂപം എഴുതുക
 - b) എത്രാമത്തെ പദമാണ് ആദ്യത്തെ എണ്ണൽസംഖ്യാപദം ?
 - c) ഈ ശ്രേണിയുടെ ഏതൊക്കെ സ്ഥാനങ്ങളിലാണ് എണ്ണൽസംഖ്യാപദങ്ങൾ ഉണ്ടാകന്നത്
 - d) പത്താം പദത്തോട് എത്ര കൂട്ടിയാൽ 25മത്തെ പദം കിട്ടം $oldsymbol{?}$
- 3) ഒരു സമാന്തരശ്രേണിയുടെ ആദ്യത്തെ 5പദങ്ങളുടെ തുക 70.ആദ്യത്തെ 11പദങ്ങളുടെ തുക 286 എങ്കിൽ
 - a) ശ്രേണിയുടെ മൂന്നാം പദം എത്ര?
 - b) ശ്രേണിയുടെ ആറാം പദമെത്ര?
 - c) ഈ ശ്രേണിയുടെ പൊതുവ്യത്യാസം കണക്കാക്കുക
 - d) ആദ്യപദം എത്ര?
 - e) ശ്രേണിയുടെ ബീജഗണിതരൂപം എഴുതുക
- 4) ഒരു സമാന്തരശ്രേണിയുടെ ഏഴാംപദം 21ആണ്.
 - a) ആറാം പദത്തിന്റെയും എട്ടാം പദത്തിന്റെയും തുകയെത്ര?
 - b) ഒന്നാം പദത്തിന്റെയും പതിമൂന്നാം പദത്തിന്റെയും തുകയെത്ര?
 - c) എട്ടാം പദം 25ആയാൽ പൊതുവ്യത്യാസം എത്ര?

- d) ആദ്യപദം എത്ര?
- e) ഈ ശ്രേണിയുടെ രണ്ട് പദങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം 45ആകുമോയെന്ന് എങ്ങനെ മനസിലാക്കാം?
- 5) 70സെന്റീമീറ്റർ നീളമുള്ള ഒരു ചെമ്പുകമ്പി 5ഭാഗങ്ങളാക്കുന്നു.അവ നീളത്തിന്റെ ആരോഹണക്രമത്തിൽ വെച്ചാൽ നീളം സമാന്തരശ്രേണി രൂപീകരിക്കുന്നു.
 - a) മൂന്നാമതായി വെച്ചിരിക്കുന്ന കമ്പിന്റെ നീളമെത്ര?
 - b) ഏറ്റവും ചെറിയ കമ്പിന്റെ നീളം 8സെന്റീമീറ്റർ ആയാൽ അടുത്തടുത്ത് വെച്ചിരിക്കുന്ന രണ്ട് കമ്പുകളുടെ നീളവ്യത്യാസം എത്ര?
 - c) ഏറ്റവും വലിയ കമ്പിന്റെ നീളമെത്ര?
 - d) ഭാഗങ്ങളുടെ നീളം ക്രമത്തിലെഴുതുക

Mathematics X സമാന്തരശ്രേണികൾ

8

Notes

🛨 മൂന്ന് പദങ്ങളള്ള ഒരു സമാന്തരശ്രേണി എഴുതട്ടെ

3, 7, 11

മൂന്നപദങ്ങളും കൂട്ടികിട്ടുന്നതിനെ പദങ്ങളുടെ എണ്ണമായ 3കൊണ്ട് ഹരിച്ചാൽ നടുവിലെ പദം കിട്ടും . പദങ്ങളുടെ എണ്ണം അഞ്ച് ആയാലും , ഏഴ് ആയാലും ഏത് ഒറ്റസംഖ്യ ആയാലും പദങ്ങളുടെ തുകയെ എണ്ണം കൊണ്ട് ഹരിച്ചാൽ നടുവിലെ പദം കിട്ടും.ഇത് പരിശോധിച്ച് ഉറപ്പാക്കുമല്ലോ?

- * സമാന്തരശ്രേണിയിലെ പദങ്ങളുടെ എണ്ണം ഇരട്ടസംഖ്യ ആയാലോ? ഇവയെ ജോടിയാക്കാം. രണ്ടറ്റത്തുനിന്നും ഒരേ അകലെയുള്ള പദങ്ങളെ ജോടിയാക്കി, ഓരോ ജോടിയിലെയും തുക കാണുക. നിശ്ചിത പദങ്ങളുള്ള സമാന്തരശ്രേണിയുടെ രണ്ടറ്റത്തുനിന്നും ഒരേ അകലെയുള്ള പദങ്ങളുടെ തുക തുല്യമാണ്. പരിശോധിച്ചറിയുമല്ലോ?
- * പദങ്ങളുടെ എണ്ണം ഒറ്റസംഖ്യയായാൽ ജോടിയില്ലാതെ നടുക്ക് ഒരെണ്ണം ഉണ്ടാകും. ജോടിത്തുകയുടെ പകതിയാണ് നടുവിലെ പദം
- * നടുവിലെ പദം കിട്ടാൻ പദങ്ങളുടെ തുകയെ എണ്ണം കൊണ്ട് ഹരിക്കുകയോ, ജോടിത്തുകയുടെ പകതി കാണകയോ ചെയ്താൽ മതി

1)	താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്നവ ഓരോന്നം സമാന്തരശ്രേണിയാക്കാൻ ചതുരങ്ങളിൽ ഉചിതമായ സംഖ്യകൾ
	എഴുതുക
	a) [5], [], [11], [], [17]
	b) [13], [9], [], [-3], [-7]
	c)
	d) 7, 15,,, 39, 47
۵۱	

- 2) ഒരു മട്ടത്രികോണത്തിന്റെ കോണളവുകൾ ക്രമത്തിലെഴുതിയാൽ ഒരു സമാന്തരശ്രേണിയിലായിരിക്കും
 - a) നടുവിലെ കോൺ എത്ര?
 - b) മൂന്ന് കോണകളും എഴുതുക
- 3) ഒരു ചതുർഭ്വജത്തിലെ കോണളവുകൾ ക്രമത്തിലെഴുതിയാൽ സമാന്തരശ്രേണിയിലാണ്.
 - a) പദങ്ങളുടെ തുകയെത്ര?
 - b) ആദ്യത്തെ പദത്തിന്റെയും നാലാമത്തെ പദത്തിന്റെയും ഇകയെത്ര?
 - c) രണ്ടാമത്തെ പദത്തിന്റെയും മൂന്നാമത്തെ പദത്തിന്റെയും തുകയെത്ര?
 - d) ഇത്തരം ചത്രർഭ്രജങ്ങളെ പൊതുവെ വിളിക്കുന്ന പേരെന്ത?

- 4) ഒരു പഞ്ചളജത്തിലെ കോണളവുകൾ ക്രമത്തിലെഴുതിയാൽ സമാന്തരശ്രേണിയിലാണ്.
 - a) കോൺ തുക എത്ര?
 - b) നടുവിലെ കോൺ എത്ര?
 - c) ഏറ്റവും ചെറിയ കോൺ 40° ആയാൽ അടുത്തട്ടുത്തുള്ള രണ്ട് കോണകൾ തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം എത്ര?
 - d) കോണകൾ എല്ലാം ശ്രേണിയായി എഴുതുക
- 5) ഒൻപത് പദങ്ങളുള്ള ഒരു സമാന്തരശ്രേണിയുടെ ആദ്യപദത്തിന്റെയും ഒൻപതാം പദത്തിന്റെയും തുക32ആയാൽ
 - a) രണ്ടാമത്തെയും എട്ടാമത്തെയും പദങ്ങളുടെ തുക എത്ര?
 - b) അഞ്ചാമത്തെ പദം എത്ര?
 - c) ആറാം പദം 19ആയാൽ ശ്രേണിയുടെ പൊതുവ്യത്യാസം എത്ര?
 - d) ശ്രേണിയുടെ ആദ്യപദം എത്ര?